



A KEGYES TANÍTÓRENDIEK  
MÁRAMAROS-SZIGETI  
al-realgymnasiumának  
ÉRTESITŐJE

az 1869—70-iki

**TANÉVRŐL.**



## I.

# A tanterv kivitele.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. k. ministerium, hogy a hazai felsőbb tanügyet a kor követelményeinek színvonalára emelje, 1868. évben 14468. sz. alatt fogantatosítás végett kibocsátott gymnasiumi tantervezetében a közép-tanodák célját következőleg körvonalozá:

„A kis-gymnasium első sorban előkészít a nagy-gymnasiumra; e mellett tekintettel lévén arra, hogy e tankörrel több tanuló befejezi általános iskolai pályáját, ezeknek viszonyaihoz képest elégséges képzettségi alapot nyújt. Ezen oknál fogva viszonylag önmagában befejezett oktatási egésznek képez s tantárgyait lehetőleg gyakorlati, népszerű iránynyal kezeli. Különösen pedig a tárgylagos tanulmányokból is annyit felölel, hogy a 4-ik osztályt sikerrel végzett tanuló nemcsak a nagy-gymnasiumba, hanem a reáliskola 4-ik osztályába is egyenesen átléphet.“

„Rendes tantárgyak: vallástan, magyar nyelv, latin nyelv, német nyelv, a hazában divatozó más nyelv az illető vidék szükségei szerint, földrajz, történelem, mennyiségtan, természettan, vegytan, természetrajz, rajz, szépírás, testgyakorlás. Mellék-tantárgyak: ének, francia-, angol stb. nyelv.“

E tanterv magasztos céljának elérhetése végett tanintézetünkben az 1869—70-ki, mint befejezőleg utolsó átmeneti tanév alatt a tantárgyak ily beosztással tárgyalattak:

## 1. OSZTÁLY.

**VALLÁSTAN.** Hetenkint 2 óra. A ker. kath. hit, parancsok, szentségek, szentelmények, ker. igazságok és imádság.

Kézikönyv. Ker. kath. nagy katekizmus. Eger 1861.

**MAGYAR NYELV.** Hetenkint 3 óra. A nyelvnek mondattanra fektetett alaktana, még pedig az egyszerű, bővített, összevont és összetett mondatokban, azok lényegének s egymás közti különbségének megismertetésével. Értelmes olvasás, helyesírás; az olvasottak előadása és szavalása, s ezzel összhangzólag a tan-anyaghoz alkalmazott folytonos gyakorlatok.

K. k. Szvorényi József nyelvtana I. r. Pest 1868. Olvasmányok I. r. Pest 1863.

**LATIN NYELV.** Hetenkint 6 óra. Nevek, igék, névmások szabályos alakjai, sark- és sorszámok, előljárók, kötszők, azok begyakorlása megfelelő példák alapján. Elemzés, fordítás, havonkint két házi s iskolai feladat.

K. k. Bartl Antal „Elemi latin nyelvtan“ I. rész Pest 1867.

**FÖLDRAJZ.** Hetenkint 2 óra. A mértani és természettani földrajz főpontjai s az általános földrajzi fogalmak magyarázata. A tengereknek s az 5 földrésznek áta-

lános és összehasonlító leírása. Végre az általános népismeret rövid és jellemző vonásokban. Magyarország kime-  
ritő földrajza.

K. k. Visontay J. „A magyar királyság földirata.“ Pest 1864.

**MENNYISÉGTAN.** Hetenkint 5 óra. Számítást, 3 óra. A tizedes számrendszer, a négy első számtani művelet egész számokkal, tizedes és közönséges törtekkel, nemkülönben megnevezett számokkal.

Mértan 2 óra. Pont, vonal, szög, egyenközű vonalak, háromszög, egyenköz, Ezen idomok alkalmazása a mindennapi életre s a szabadkézi mértani rajzra.

K. k. Szász Károly: „Számítástan.“ Pest 1868. Moenic-Szabóky nézlettan. Pest 1869.

**TERMÉSZETRAJZ.** Hetenkint 2 óra. Állattan. K. k. Hanák ker. János: „A természetrajz elemei.“ Pest 1868.

**RAJZ.** Hetenkint 4 óra. Mértani rajz szabad kézzel körző s vonasz nélkül.

**SZÉPÍRÁS.** Hetenkint 1 óra. Ütényírás Lövényszerint.

**TESTGYAKORLAT.** Hetenkint 2 óra.

## 2. OSZTÁLY.

**VALLÁSTAN.** Hetenkint 2 óra. A ker. kath. anyaszentegyház szertartásainak magyarázata.

K. k. Supka Mártontól.

**MAGYAR NYELV.** Hetenkint 3 óra. Ige, igera-  
gozás, határozó-, köt- s indulatszó, szóalkotás. — A mon-  
dattan tüzetes tárgyalása; különösen a szókötés. Olvasás,  
clemzés, szavalás. Hetenkint egy iskolai írásbeli föl-  
advány.

K. k. Szvorényi József nyelvtana II. rész. Pest 1865.  
Olvasmány II. r. Pest 1863.

**LATIN NYELV.** Hetenkint 6 óra. Némely esetra-  
gokra vonatkozó megjegyzések, szabálytalan névragozás,  
számnév, rendes és rendhagyó, hiányos és személytelen  
igék hajlítása. A szükséges mondattani szabályok. Mult-  
idők, hanyatszók, párbeszéddek, mosék betanulása; fordí-  
tása s elemzése. Írásbeli dolgozatok.

K. k. Bartl Antal: „Elemi latin nyelvtan.“ II. rész  
Pest 1867.

**FÖLDRAJZ.** Hetenkint 2 óra. Ausztria bővebb le-  
írása. Europa általános és részletes földrajza.

**MENNYISÉGTAN.** Hetenkint 5 óra. Számítan 3 óra.  
Számolási rövidítések. Az igazítás fogalma. Rövidített  
szorzás és osztás. Olasz gyakorlat. Arányok. Egyszerű és

összetett hármasszabály. A tőke, kamat és száztóli helyes  
fogalma.

**Mértan** 2 óra. Síktan. A kör fogalma s főbb tulaj-  
donságai. Körbe írt és körülírt sokszögek. A kör kerülete.  
A négyzetek; derékszögű egyenközők; az egyenközők;  
háromszögek; ferde négyek; szabályos és nem szabályos  
sokszögek, s a körök területeinek kiszámítása. Az ido-  
moknak más egyenterületű idomokra való átalakítása.

K. k. Szász Károly, „Számítástan.“ Pest 1868. —  
Moenic-Szabóky, „Mértani Nézlettan.“ Pest 1869.

**TERMÉSZETRAJZ.** Hetenkint 2 óra. Az évfolyam  
téli szakában Ásványtan; a nyári szakban Növénytan.

K. k. Hanák ker. János, „A természetrajz elemei.“  
Pest 1868.

**RAJZ.** Hetenkint 4 óra. Mértani rajz 2 órában:  
szerkesztés körzővel és vonaszszal, párhuzamban a sík-  
mértan elméleti előadásával.

Szabadkézi rajz 2 órában: Körrajzok az emberi fej  
egyes részeitől kezdve.

**SZÉPIRÁS.** Hetenkint 1 óra. Ütönyírás Lövényci  
szerint.

**TESTGYAKORLAT.** Hetenkint 2 óra.

## 3. OSZTÁLY.

**VALLÁSTAN.** Hetenkint 2 óra. Az ó-szövetség tör-  
ténete.

K. k. Schuster: „Bibliai történetek.“

**MAGYAR NYELV.** Hetenkint 3 óra. Szóképzés.  
Mondatkötés. Az irány főbb szabályainak ismertetése,  
ügyiratok, egyszerű elbeszélések és leírások készítése. Ér-  
telmes olvasás, előadás, szavalás és helyesírás. Írásbeli  
gyakorlatok.

K. k. Szvorényi nyelvtana II. r. Pest 1865. — Olvas-  
mányok III. r. Pest 1863.

**LATIN NYELV.** Hetenkint 5 óra. Mondattanból he-  
tenkénti 2 órában esettan, hozzáértve a megfelelő latin és  
magyar mondatok fordítását. Cornelius Nepos „Vitae  
excel. imp.“ művéből három életrajz; s Justinusból az  
I-ső könyv elemzőleg fordítottat s nagyobb részt könyv-  
nélkül is betanítottat. Mindon héten egy iskolai írásbeli  
dolgozat.

K. k. Bartl: „Latin mondattan.“ Pest 1868. Corn.  
Nepos. Vass József kiadása. Justinus lipesei kiadás.

**NÉMET NYELV.** Hetenkint 2 óra. Olvasás és írás.  
Folytonos fordítgatás mondattan alapon; gyakorlati  
módszer szerint a fő-, mellék-, számnév-, névmás- s a  
gyenge hajlítású igék, végre némely legszükségesebb erős  
hajtogatású igék megismertetése, Szók emlézése. Írásbeli  
feladatok.

K. k. Ollendorf-Ney német nyelvtana. I. r. Pest 1863.

**FÖLDRAJZ.** Hetenkint 2 óra. Ázsia, Afrika, Ame-  
rika s Ausztrália physikai s politikai földrajza. Térkép-  
rajzolás.

K. k. Visontay: „Egyetemes földl.“ II. r. Pest 1867.

**TÖRTÉNELEM.** Hetenkint 2 óra. A magyarokat  
megelőzőtt legfőbb események előadása után a magyarok  
története a vegyes házakból származott királyokig.

K. k. Frank Vilmos: „Magyarország története.“

**MENNYISÉGTAN.** Hetenkint 3 óra. Számítan 2  
óra. Az aránylatok bővebb alkalmazása a kamat-kamat  
számolásra. A kamatozási és leszámítolási táblák készítő-  
sének módja. A társaság, elegyítés és láncszabályok. A  
mérték- és pénzisme különös tekintettel a francia meter-  
rendszerre.

**Mértan**, 1 óra. Térktan: a vonalok és síkok egymás-  
hoz való fekvése. Szögletdek: a szögletes testek nemei;  
azok fölülete és térfogata.

K. k. Szász Károly: „Számítástan.“ Pest 1868. —  
Moenic-Szabóky: „Mértani nézlettan.“ Pest 1869.

**TERMÉSZETTAN.** Hetenkint 3 óra. A testek kö-  
zös tulajdonságai, halmazállapot. A testeknek leglényc-  
gesb belkülönbségei, ugymint: az egyszerű testek, savak,  
aljak és sók fogalma, amennyiben arra a villam-tannál  
szükség volt. Hőtan. Légköri csapadék. Delejesség.  
Villamosság.

K. k. Luther Nándor: „A természettan elemei.“ Pest  
1868.

**RAJZ.** Hetenkint 4 óra. Mértani rajz, összhangzat-  
ban a mértani alaktan tanításával, 2 óra.

Szabadkézi rajz 2 óra. Az emberi fej rajzolásának  
folytatása, az árnyékolás kezdete minták után, ékitű-  
nyek rajzolása.

**TESTGYAKORLAT,** Hetenkint 2 óra.

## 4. OSZTÁLY.

**VALLÁSTAN.** Hetenkint 2 óra. Az új-szövetség  
története. K. k. mint a III. osztályban.

**MAGYAR NYELV.** Hetenkint 3 óra. Az iránytan  
és ügyiratok folytatása és kiegészítése. Szó- és versmér-  
tan, főtékintettel a megfelelő olvasmányok taglalgatására.

Olvasás, fejtegetés s szavalás. Két hetenkint egy-egy a  
tan-anyaghoz alkalmazott írásbeli dolgozat.

K. k. Laky D. „Írály- s költészet.“ Pest 1864. —  
Olvasm. IV. r.

**LATIN NYELV.** Hetenkint 5 óra. Mondattanból

2 órában az idő- és módtan a megfelelő latin és magyar mondatok fordításával.

Olvasmányok, hetenkint 3 óra. A prosodia és metrika előreboesításával a tanév első felében: Jul. Caesar de bello Gallico lib. I., a másodikban Phaedrusból 10 mese. Hetenkint egy iskolai dolgozat.

K. k. Bartl, „Latin mondattan.“ Pest 1868. Gyurits, Jul. Caes. Kovács, Phaedrus.

NÉMET NYELV. Hetenkint 3 óra. A fordítási gyakorlatok folytatása valamennyi beszédrész fölkarolásával, ideértve a szóképzés, szóvonzat főszabályait s a helyesírási szabályokat. Szavak, jelesebb mondások s kisebb elbeszélések emlézése. Írásbeli dolgozatok.

K. k. Ollendorf-Ney német nyelvtana. Pest, 1863. — Olvasm. Császár Károly, Német olvasókönyv.

TÖRTÉNELEM. Hetenkint 2 óra. Magyarország történetéből a vegyes házak s a Habsburgház, kapcsolatosan az egykorú nagyobb fontosságú világeseményekkel.

K. k. mint a III. osztályban.

MENNYISÉGTAN. Hetenkint 3 óra. Számтан 2 óra. Az ellentett számok fogalma; összevonás; az első négy számolási művelet megjelölt közönséges számokkal. Hatványozás. Gyökfejtés. Az első fokú számegyenletek s a tiszta másod fokú számegyenletek egy ismeretlennel.

Mértan 1 óra. Térтан. A gömbölyű testek nemei, azoknak fölülete és térfogata.

K. k. mint a III. osztályban.

TERMÉSZETTAN. Hetenkint 4 óra. Csak az év első felében adatott elő, mely alatt a természettan befejeztetett, illetőleg tárgyalattak: a testek egyensúly- és mozgástana. Hangtan. Láttan. A tanév második felében heti 4 órában a vegytan, mint külön tanulmány, adatott elő. Nevezetesen: egyszerű és összetett testek. Vegytörvények. Vegyszámтан. A természetben, vagy a közéletben gyakrabban előforduló érdekesebb anyagoknak tüzetesebb tárgyalása az egyfajú sorok alapján, kísérletekkel fölvilágosítva. K. k. mint a III. osztályban.

TERMÉSZETRAJZ. Hetenkint 2 óra. Az évfolyam téli szakában Ásványtan; a nyári szakban Növénytan.

K. k. mint a II. osztályban.

RAJZ. Hetenkint 4 óra. Szabadkézi rajz. Nagyobb fejműnták, egész emberi alakok, ékitmények.

TESTGYAKORLAT. Hetenkint 2 óra.

A román és ruthen növendékség, vallástana — s nemzeti nyelvéből kormányilag alkalmazott tanároktól nyert osztályonként megfelelő mérvben oktatást.

Mellék-tantárgyul adatott: a francia nyelv s mű-önéklés.

## II.

### Tanintézetünk kül- és belviszonyát érintő egyéb mozzanatok.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. ministerium által mult évi aprilló 4-én 6020.sz. a. kiadott „Gymnasiumi rendtartás és fegyelem“ szabványai nyomán tanintézetünk tevékenységét oda irányzá: hogy a növendékség ne csak tudományos oktatást, hanem fejledező honpolgári erényeinek ápolása mellett erkölcsi nevelést is nyerjen.

Az iskolai törvények az ifjuság előtt alkalmas intelmek közepett éven át kétszer ünnepélyesen kihirdettettek.

A köz-, vásár- s ünnepnapai ájtatosságok s alkalmi szent gyakorlatok pontosan megtartattak, ötször részesülvén a növendékség az évi tanfolyam alatt a vezeklési s oltári szentségben.

A hittani nyilvános vizsgálatok felekezeti áldozár-tanárok előadásai folytán, illető főpásztori biztosok elnökléte mellett ejtettek meg.

Hogy az ifjakban a munkaélv élesztessék, s az iskolai rendszeres tanulmányozás mellett hasznos ismeretek szerzésére nekik egyéb kedvező alkalom is nyujtassék; a tanév elején létre hozatott az „ifjusági olvasó kör.“

Mint hogy hazai felsőbb tanintézeteink, hol a nemzet elsajátítandó szellemi öröksége van az ifju nemzedék számára letéteményezvén, a közművelődés kifejlett magas követelményeihez képest csak ápoló részvét s tevékeny érdekeltség által juthatnak teljeseb fölvirulásra; édes kötelemünknek tartjuk ke-

gyeletes érzülettel jelezni ama jótéteményeket, melyekben e tanév folytán intézetünk részesült:

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. ministerium vegy- és természettani eszközökre 180 frt; a rajzterem butorzatára 277 frt 50 kr.; rajztani sodronyidomok- s bádogtestekre 110 frt; ékitmények, — fejek — s alakokra 114 frt 40 kr.; kezelési költségekre 210 frt a tanulmányi alapból utalványozni, s 4 drb ezüst érmet ajándékozni méltóztatott.

Az ifjusági könyvtár gyarapítására:

Tek. Marikovszky Gábor ur „Attila ősei“ művéből	1 péld.
Könyve Alajos igazgató ur „Magyar verstan“	3 „
Szabó Ferenc tanár „Történeti képek“	2 „
Markos György tanuló „Csehok Magyarorszáiban“	4 köt.
Valtherr Károly tanuló „Izabella“	2 „
Kovordányi János tanuló „Egy komorna naplója“	1 „
„ „ „ „Egy színész naplója“	1 „
„ „ „ „Csuládi olvasmány“	1 „
Jörg Endre tanuló „Magyarok története“	1 „
„ „ „Szentek élete“	2 „
„ „ „Erdővári Klára“	1 „
„ „ „Vasárnapi könyvtár“	1 „
Todorovics Miklós tanuló „Nápolyi Johanna“	1 „
Mán Izidor tanuló „Szünórák“	1 „
Vondrák Ferenc tanuló „Szigeti Album“	1 „
Fiala József tanuló „Attila, Isten ostora“	1 „
„ „ „Fösvény“	2 „
„ „ „Morus Tamás“	1 „
„ „ „Sz. Erzsébet élete“	1 „
„ „ „Szerellem gyöngyei“	1 „

Fiala József tanuló „Sismond család“ . . . . .	1 köt.
„ „ „A vad orzók“ . . . . .	1 „
„ „ „Illemtan“ . . . . .	1 „
„ „ „Hét vár“ . . . . .	1 „
Kendrey Gyula tanuló „A rabszolga kereskedő“ . . . . .	1 „
Felföldy Jenő tanuló „Költemények“ . . . . .	1 „
Kracz Károly tanuló „Fősvény“ . . . . .	2 „
Bosnyák Lajos tanuló „Mylord Cat.“ . . . . .	1 „
„ „ „Attila“ . . . . .	1 „
T. Heckenast Gusztáv könyvtáros úr :	
Szabó Ignác „a csillagászati és természettani földrajz“ tankönyve. I. r. . . . .	1 „

Bajusz Mihály „Tömörmértan“ . . . . .	1 köt.
„ „ „Gömbi háromszögtan“ . . . . .	1 „
„ „ „Elemző törtan a lapban“ . . . . .	1 „
„ „ „Laptérta“ . . . . .	1 „
„ „ „Lapi háromszögtan“ . . . . .	1 „
Dr. Lutter Nándor „A menny ségtan elemei“ . . . . .	4 „
Szabó Ignác „A nézeti mértan elemei“ . . . . .	1 „
Piskó T. L. „Természettan“ . . . . .	1 „
Fényes Elek „Földrajzi alapvonal“ . . . . .	1 „
Maár Péter „A magyar birodalom földleírása“ . . . . .	1 „
Szemák István „Német mondattan“ . . . . .	2 „

### III.

## Tanszertári kimutatás.

### A) Természettani eszközök.

a) A testek általános tulajdonságaihoz.	Mikor szerzettett?	Értéke		g) A dörzs-villanyosságához.	Mikor szerzettett?	Értéke	
		frt	kr.			frt	kr.
Mérvonasz, bécsi hoszmérték beosztással . . . . .	1856	—	50	2 darab üvegrúd 1 1/2' hosszú . . . . .	1855	1	20
Iv szögmérő . . . . .	1869	1	35	Dörzs-villanygép, Winter szerint . . . . .	„	42	—
Golyó és karika . . . . .	1856	3	—	Fegyverzett palack . . . . .	„	3	—
Lejtmérő . . . . .	„	3	—	Villany kisütő . . . . .	„	2	60
b) A nyugtanhoz.				Szikrahuzó . . . . .	„	4	—
Egyensúlyozott báb . . . . .	1856	4	50	Sziget . . . . .	1856	1	55
Egyszerű emeltyű . . . . .	1854	5	—	Röpkerék . . . . .	1855	2	—
Csiga fából . . . . .	„	5	—	Villanyos harangjáték 3 harangg. . . . .	„	5	25
Csavar, készülék a magyarázathoz . . . . .	1869	2	89	„ „ 5 harangg. . . . .	„	7	—
c) A hignyugtanhoz.				Sodrony lánc . . . . .	1869	1	20
Közlekedő esővök . . . . .	1856	2	60	Fonesor . . . . .	„	—	90
Cartesia buvár . . . . .	1869	1	—	Villansűrítő és villany mérő . . . . .	1855	10	—
Hajcsóvök . . . . .	1856	3	—	h) Az érintés által gerjesztett villanyosságához.			
Sűrűmérő . . . . .	„	1	50	Volta oszlop, 20 pár lemezzel . . . . .	1869	18	—
Közlekedő edény . . . . .	1870	1	80	Dániel elem . . . . .	1856	3	—
d) A légnyug- és moztanhoz.				Készülék a delejtű elhajlítására . . . . .	„	9	—
Légszivattyú, kettősen működő, angol szerkezetű 15 hüvely magas 1 1/2 hüvely széles vízszintes fekvő fémközpüvel, készülékkel, hogy a felfogó alá légemeket lehessen bocsátani, egyuttal sűrítőnek is használható . . . . .	1869	65	—	Bevezetési készülék 2 elemmel . . . . .	1869	15	—
Tányér a légszivattyúhoz . . . . .	„	12	—	i) A fénytához.			
Magdeburgi félgömbök . . . . .	„	12	—	Üveghasáb, állványon . . . . .	1856	4	—
Escsó . . . . .	„	6	50	Üveghasáb, egyszerű . . . . .	„	2	50
Légsűrítő . . . . .	1870	1	80	Lenese . . . . .	„	4	—
Heron-labda . . . . .	1856	2	—	Stereoscop, 2 képpel . . . . .	1870	3	—
Szókókút . . . . .	1870	4	—	Összetett göreső . . . . .	1856	6	—
Tűzfeeskendő . . . . .	1856	6	—	Kisebb göreső, papir tokban . . . . .	„	3	—
e) A hangtanhoz.				Széthuzható táveső . . . . .	„	10	—
Szócső . . . . .	1856	3	—	Turmalin csiptető, sárgaréz foglaltal . . . . .	1869	7	—
f) A delejtanhoz.				j) A hótanhoz.			
Delejtpatkó . . . . .	1869	2	—	Ablak-hőmérő . . . . .	1855	1	—
Tájoló, rézből, vízszintes fokozatos körrel . . . . .	1856	7	—	Döbereiner gyújtó gépe, meggyujtható lámpával . . . . .	1869	6	—
Delejtt . . . . .	„	1	50	Borszesz lámpa . . . . .	„	—	50
				k) Különcféle vegyszerek. . . . .			
				27 80			

	Darab	Érték			Darab	Érték	
		frt	kr.			frt	kr.
<b>B) Állattani gyűjtemény.</b>				<b>D) Ásvány gyűjtemény.</b>			
Emlős . . . . .	5	2	—	Az ásvány gyűjtemény 596 példányt számlál, ezek közül van:			
Madár, ragadozó . . . . .	6	4	20	I. A gyulányokból . . . . . 20			
Éneklő . . . . .	21	12	45	II. A fémekből . . . . . 385			
Tyúkféle . . . . .	3	7	—	III. A földekből . . . . . 166			
Gázló . . . . .	6	8	76	IV. A sókból . . . . . 25			
Hal . . . . .	10	1	80	Jegecminta, fából . . . . . 56			
Tévhelyröpü . . . . .	27	3	50	<b>E) Fali abroszok és kézi atlaszok.</b>			
Lepke . . . . .	73	2	85	Fali földabrosz . . . . . 25			
Kagyló . . . . .	64	6	—	Kézi atlasz . . . . . 5			
Héjanc . . . . .	55	5	36	<b>F) Tekék.</b>			
Gyűrűny . . . . .	19	4	—	Kisebb földteke . . . . . 3			
Fészek és tojás . . . . .	80	4	60	Nagyobb földteke, Batthiányiféle. 1			
<b>C) Növény-gyűjtemény.</b>				<b>G) Fali ábratáblák.</b>			
A növény-gyűjtemény 1445 példányból áll, nagyrésze Máramaros-megye virányából van összeállítva s csak kevés van a szomszéd megyékből átvéve. E gyűjtemény beosztása következő:				Mennyiségteni . . . . . 13			
<b>I. Virágos növény. — Phanerogamae</b>				Természettudományi . . . . . 72			
1. Kétszikű. — Dicotyledoneae				<b>H) Rajztani szerek.</b>			
a) Szabadszirmu. — Dialypetalae				Vonalzó . . . . . 3			
b) Összenöttszirmu. — Gamopetalae				Körző . . . . . 2			
c) Pártanélküli. — Apetalae				Ember és részei . . . . . 52			
2. Egyszikű. — Monocotyledoneae				Táj, virág . . . . . 20			
a) Algyümölcsű. — Symphogynae				Friedrichféle egyes alakrészek 76			
b) Felgyümölcsű. — Eleutherogynae				Taubingerféle emberi teljes alakok 94			
c) Polyvásvirágú. — Glumaceae				Bauerféle diszitmény . . . . . 76			
II. Virágtalan növény. — Sporophyta				<b>I) Érem gyűjtemény.</b>			
a) Edényes. — Cryptogamae vasculares				Ó- és középkorú különféle ezüst pénz . . . . . 99			
b) Sejtes. — Cryptogamae cellulares				<b>J) Ifjusági könyvtár.</b>			
Kókuszdió . . . . . 1				Szaktani . . . . . 12			
Máramaros erdeiből különféle faszegvény . . . . . 72				Szépirodalmi . . . . . 85			
Gyűjtési bádoghenger felszerelve 1				Vegetes . . . . . 20			
Kézi növényásó . . . . . 1				<b>K) Tanári könyvtár.*)</b>			
				Hittudományi . . . . . 45			
				Nyelvészeti . . . . . 200			
				Classicusok . . . . . 42			
				Földrajz s történelmi . . . . . 122			
				Mennyiségteni . . . . . 65			
				Természettudományi . . . . . 71			
				Vegetes . . . . . 84			
				<b>Általános összeg</b>			
				3880			
				1337			
				17			
				*) A helybeli k. r. ház 1506 kötetre menő könyvtára szintén a tanárok rendelkezésére áll.			

## IV. Tanár-testület.

a) Rendes tanárok.

Mindnyájan kegyes tanítórendűek.

A tanár neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadásokat tartott	Hetenkinti előadásainak óra száma	Egyéb foglalkozási köre.
Egedy Vince.	Latin nyelv, Magyar nyelv,	I. II. II.	15	II. osztály főnöke.
Kovács Béla, <small>a k. m. természettudományi — s a magyar történelmi társulat rendes tagja.</small>	Latin nyelv, Temészettan, Természetrész, Vegytan,	III. III. IV. I. II. IV. IV.	18	III. osztály főnöke, a természettani szortár s természetrész gyűjtemény őre, gymnasiumi jegyző.
Könnye Alajos.	Magyar nyelv,	III. IV.	6	Testületi házfőnök s igaz- gató-tanár.
Ribiánszky Adolf.	Latin nyelv, Német nyelv, Földrajz, Szépirás,	IV. III. IV. I. II. I. II.	16	IV. osztály főnöke.
Szabó Ferenc, <small>a k. m. természettudományi társulat rendes tagja.</small>	Mennyiségtan, Magyar nyelv,	I. II. III. IV. I.	19	I. osztály főnöke, tanári s ifjúsági könyvtár- nok, a francia nyelv s műének rendkívüli tanára.
Vattay Pál.	Hittan, Történelem s földrajz	I. II. III. IV. III. IV.	14	Hitelemző

b) Mellék-tanárok.

Lehóczky Ignác.	Testgyakorlás,	I. II. III. IV.	8	Világi.
Morvay Ignác.	Rajz,	I. II. III. IV.	12	Világi.
Pap János.	Hittan, Román nyelv,	I. II. III. IV. I. II. III. IV.	16	Szamosújvári gör. kath. egyházmegeyei áldozár.
Suba Mihály.	Hittan, Ruthen nyelv,	I. II. III. IV. I. II. III. IV.	16	Munkácsi gör. hath. egyházmegeyei áldozár.

A mellék-tanárok a magas kormány által díjaztatnak.



## V.

## Rövidítések magyarázata.

- a) Magaviseletre nézve: dics. = dicséretes; törv. = törvényszerű; k. törv. = kevésbé törvényszerű.  
b) Általános sorozatra: kit. = kitűnő; jel. = jeles; I. r. = első rendű; II. r. ≡ másod rendű.

Egyéb rövidítések: kim. = kimaradt; m. t. = magán-tanuló; v. n. t. = vizsgálatot nem tett; ism. = ismétlő; izr. = izraelita; g. kath. = görög katolikus; † = francia nyelvet tanult; ○ a helybeli borromei szt. Károly-társulat által adott könyvvel jutalmaztatott; r. kir. öszt. dij. = rendes királyi ösztöndíjas; r. k. öszt. dij. = rendkívüli ösztöndíjas.

## VI.

## Az ifjuság név- és tanévi érdemsora.

## NEG-YEDIK OSZTÁLY.

N é v s o r	Maga- viselet	Átalá- nos sorozat	N é v s o r	Maga- viselet	Átalá- nos sorozat
Banka László, g. kath.	jó	I. r.	10. Mán Izidor, g. kath.	jó	I. r.
Borsiczky Lajos, r. kir. öszt. dij.	jó	jel.	Petrovics Lajos	dics.	jel.
Ember József	dics.	jel.	Szabados Sándor	jó	I. r.
Fiala József r. kir. öszt. dij.	jó	jel.	Schweiger Ágoston r. kir. öszt. dij.	dics.	jel.
5. Hollósy Simon	jó	I. r.	Tanninecz János, g. kath.	dics.	I. r.
Janky János, g. kath.	jó	I. r.	15. Vlád János, g. kath.	jó	I. r.
Jánosi Károly	jó	II. r.	Vondrák Ferenc	dics.	I. r.
Laszner Gusztáv	jó	I. r.	Zombory János	jó	I. r.
○ Mardzsinyán Tódor, g. kath.	dics.	I. r.			

## HARMADIK OSZTÁLY.

Buzáth Ferenc †	dics.	I. r.	15. ○ Munkácsy Pál	dics.	jel.
Cziple János, g. kath.	k. törv.	II. r.	Nonnenmacher Pál	dics.	I. r.
Dobra Gyula, g. kath.	törv.	I. r.	Páris János	törv.	I. r.
Fejér János	törv.	I. r.	Steiger Antal, r. kir. öszt. dij.	dics.	jel.
5. Felföldy Jenő	törv.	I. r.	Steiger Ágoston	jó	I. r.
Ferenczy Imre	k. törv.	I. r.	20. Szabó Ágoston, r. kir. öszt. dij. †	dics.	I. r.
○ Franczenau Ágoston †	dics.	jel.	Szebeni József	dics.	I. r.
Godzsa György, g. kath.	jó	I. r.	Teleházy János	jó	I. r.
Jurka Péter, g. kath.	jó	I. r.	Ujhelyi Zuárd †	jó	I. r.
10. Koráczy Ferenc	jó	I. r.	Wagner József	jó	I. r.
○ Kovordányi János, g. kath. †	dics.	kit.	25. Wagner Lajos	dics.	I. r.
○ Kracz Károly	dics.	I. r.	Walther Károly r. k. öszt. dij. †	dics.	I. r.
Marosán Béla	jó	I. r.	Zahoray Kálmán	jó	I. r.
Marosán Sándor	törv.	I. r.			

## MÁSODIK OSZTÁLY.

N é v s o r	Maga- viselet	Átalá- nos sorozat	N é v s o r	Maga- viselet	Átalá- nos sorozat
Birlea György, g. kath.	dics.	I. r.	Lollok Károly	k. törv.	I. r.
Bondor János, g. kath.	jó	I. r.	Ludvig József	jó	I. r.
Buzinkay Mihály †	dics.	jel.	Mán László, g. kath.	dics.	jel.
○ Bürlya Péter, g. kath. †	dics.	kit.	○ Markos György, g. kath. †	dics.	kit.
5. Csernek János g., kath.	jó	I. r.	20. Markus Károly	dics.	I. r.
Cziple Pál, g. kath. †	jó	I. r.	Mihálka Fülöp, g. kath. †	jó	I. r.
Egressy Mihály, g. kath.	törv.	I. r.	Mihálka Gyula, ism. g. kath.	jó	I. r.
○ Fucsek Emil, g. kath.	dics.	I. r.	Mihálka Pál, g. kath.	jó	I. r.
Joódy Péter, g. kath.	jó	I. r.	Nyisztor János, g. kath.	jó	I. r.
10. Juga János, g. kath. †	jó	jel.	25. Petrovay László, g. kath.	dics.	I. r.
Komán János, g. kath.	jó	jel.	Sejovic Sándor, g. kath.	k. törv.	I. r.
Kosztáczky István	jó	I. r.	Steiger Károly, r. k. öszt. dij.	dics.	jel.
Kozma József, m. t.	—	jel.	Szerbák Antal, g. kath.	jó	I. r.
○ Kökényesdy Mihály, g. kath.	dics.	kit.	○ Todorovics Miklós	dics.	I. r.
15. Kristóf Lajos.	jó	I. r.			

## ELSŐ OSZTÁLY.

Aczél Antal, ism.	k i m.		25. Keresztény József, m. t.	—	I. r.
Aczél Ferenc	jó	I. r.	Kolichár Norbert, ism.	törv.	I. r.
Blegye László, g. kath.	törv.	I. r.	Komáromy Ödön, izr.*) m. t.	—	jel.
Bosnyák Lajos	dics.	jel.	Kricsfalusy Péter, g. kath.	törv.	II. r.
5. ○Czikó István	dics.	kit.	Kuhár Mihály, m. t.	—	I. r.
Daczer Ferenc	jó	I. r.	30. Láhner György, m. t.	—	I. r.
Dregyán László, g. kath.	jó	I. r.	Lázár Endre, g. kath. †	törv.	I. r.
○ Egressy János, g. kath.	dics.	kit.	Lázár Mihály ism. g. kath. m. t.	—	I. r.
Eiselt Antal	jó	I. r.	Lengyel Sándor ism.	törv.	I. r.
10. Engeszer Imre	jó	II. r.	Mandics Pál, ism.	törv.	I. r.
Fankovics Jenő, g. kath. †	jó	I. r.	35. Markész Albert, g. kath.	k i m.	
Folenta Mihály ism.	jó	I. r.	Markész György, g. kath.	k i m.	
Fucsek József, g. kath.	dics.	jel.	Marky Imre	k i m.	
Fuhrmann Ferenc	jó	jel.	Medveczky Péter, g. kath.	jó	I. r.
15. Fülöpesuk László, g. kath.	dics.	I. r.	Mesterházy Imre	jó	I. r.
Galle Menyhért	dics.	jel.	40. Mihálka László, g. kath.	törv.	I. r.
Goga Gyula, m. t.	—	I. r.	Mihálka Szilárd, ism. g. kath. m. t.	v. n. t.	
Grosschmidt Zsigmond †	dics.	I. r.	Mihálka Zsigmond, g. kath.	k i m.	
Hodor Farkas, g. kath.	dics.	I. r.	Müller Gyula, m. t.	—	jel.
20. Hollósy József	jó	I. r.	Nádasy József	törv.	I. r.
Joanes László, g. kath.	meghalt		45. Novák Dániel †	dics.	I. r.
Jörg Endre	jó	jel.	Opris Gyula, g. kath.	k i m.	
Kauczinger Rezső	törv.	I. r.	○ Patzner István	dics.	jel.
○ Kendrey Gyula	dics.	kit.	Patzner Lajos	dics.	jel.

N é v s o r			Maga- viselet	Átalá- nos sorozat	N é v s o r			Maga- viselet	Átalá- nos sorozat
Pável László, g. kath. 50. Petrovay György, g. kath. Poznyánszky Antal Reisz János Skrobotovics Dezső, ism. Smid Bertalan 55. Soltész Kálmán, m. t.			dics. jó jó jó tövv. dics. —	jel. II. r. I. r. I. r. I. r. jel. I. r.	Stadler János Stark Vilmos, m. t. Széles Géza † Tegze Géza, g. kath. 60. Vajnovszky Ferenc Wieden Albert, ism. Wieden Ede, ism.			dics. — jó dics. k i m. dics. k i m.	jel. jel. I. r. I. r. I. r. I. r.

\*) A beiratások alkalmával terjesztett azon hir: mintha izraelita ifjak gymnasiumunkba nyilvános, vagy magán-tanulókkul föl nem vétetnének, valóban alaptalan koholmány!

Felcélós nemzeti kormányunk közvetlen felügyelete alatt álló nyilvános tan-intézetünk tevékenységét, mint a multban, ugy a jelenben is, vallás- és nemzetiségi különbség nélkül, minden szabályszerűleg bejegyzett ifjú kiképzésének szentelvén, izraelita polgárfeleink gyermekei előtt sinesen a tanulhatási jogkör szűkebbre szorítva; sőt, ha szegények, de szorgalmasak s jó viseletűek, még a tandíj-mentesség jótétományében is részesülhetnek.

## VII.

### Statistikai kimutatás az 1869–70-iki tanévről.

Osztály	Nyilvános tanulók:		Magántanuló	Összeg	Vallás szerint				Nemzetiség szerint				Az érdem sorozat eredménye				Vizsgálat előtt kilepett	Tandíj mentes	Ösztöndíjas	Ösztöndíj összeg	Mult tanévi népesség	Jelen tanévi növekedés
	az év elején	az év végén			Rom. kath.	Gör. kath.	Izraelita	Magyar	Német	Román	Ruthen	Kitűnő	Jeges	I. rendű	II. rendű							
I.	52	43	9	62	41	20	1	42	—	16	4	3	13	33	3	10	10	—	—			
II.	28	28	1	29	9	20	—	11	—	16	2	3	6	20	—	—	13	1	35 frt. 70 kr.			
III.	27	27	—	27	22	5	—	22	—	3	2	1	3	22	1	—	16	3	275 frt. 70 kr.			
IV.	16	17	—	17	11	6	—	13	1	2	1	—	5	11	1	—	9	3	360 frt.			
Összeg	123	115	10	135	83	51	1	87	1	37	9	7	27	86	5	10	48	7	671 frt. 40 kr.	121	14	

Az évi rendes vizsgálatok jul. 12-én kezdtek meg, s a hó végeig tartattak, midőn hálaadó isteni tisztelet után az ifjuság elbocsáttatott. — A magán vizsgálatok jul. 14-én tartattak meg.

## VIII.

### Figyelmeztetés.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium által m. é. április 4-én 6020 sz. a. kibocsátott: „Gymnasiumi rendtartás és fegyelem“ hatályánál fogva az évi nagy szünidő aug. 1-jén levén kezdetét, tart szept. végeig.

A nyilvános tanulók szabályszerű fölvétele szept. 29 s 30-kán és okt. három első napján történik.

A gymnasium I-ső osztályába csak a 9-ik életévet betöltött, vagy idősbb növendők vétetik föl fölvételi vizsgálat mellett, mely ezen osztályra jelentkező minden ifjura nézve kivétel nélkül kötelező; az ismeretek mértékét illetőleg kívántatik nevezetesen: hogy a fölveendő az előadási nyelvtanból az alaktani főbb részeinek, az egyszerű, bővített és összetett mondatok ismeretében, föltünőbb hibák nélküli, jól olvasható dictandó írásban; a tizes számrendszer tudásában ezerig, négy alapszintben egész-és közönséges törtszámokkal biztosságot és alaposágot tanusítson.

A gymnasium felsőbb osztályába való fölvétel az azelőtti osztályról szóló legalább elsőrendű bizonyítványtól tételeztetik föl, ugyan ez áll a magántanulókra nézve is.

A fölvétetni kívánó tanuló a fölvételre addigi tanulmányairól szóló bizonyítványával személyesen szülei, gyámja vagy azok megbizottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni.

Azon szülők, vagy gyámok, kik nem a tanoda székhelyén laknak, gyermekek vagy gyámoltjuk fölvételekor alkalmas helyettest tartoznak megnevezni, ki a tanulóra nézve a tanodának fegyelmi s tanulmányi közléseit nevökben elfogadhassa.

Oly tanuló, ki egy, vagy két kötelezett tantárgyból másodrendű osztályzatot kapott, aug. 8-káig az illető igazgatósághoz beterjesztett ebbeli kérvénye folytán a tanári szék által a következő tanév elején javító vizsgálatra bocsátható; ha pedig több tárgyból van elégtelen tanjegygyel, csak fölfolyamodás útján felsőbb tanhatósági engedéllyel tehet javító vizsgálatot. E vizsgálatot a nyilvános úgy, mint a magántanulók ugyanazon tanodánál kötelesek letenni, melynél megbuktak. Más tanintézet csak az előbbi tanoda beleegyezése, vagy ha ez megtagadtatnék, fölfolyamodás útján a felsőbb tanhatóság által adott engedély mellett jogosittatik ily vizsgálatok tartására.

A mely tanuló már egyszer vizsgálat ismétlése után lépett felsőbb osztályba, ha egy, vagy több év múlva ismét megbukik, többé javító vizsgálatra nem bocsáttatik, hanem tartozik az osztályt ismételni.

A tandijas tanulók minden fél év első havában tartoznak ebbeli kötelezettségöknek a magas kormány által kinevezett intézeti tandijszedőnél 4 ft. 20 krnyi összegnek lefizetésével eleget tenni. Tandijmentességért a nm. közoktatási m. kir. ministeriumhoz a tanoda igazgatóság útján folyamodhatnak.

A kívülről jött tanulók a beiratások alkalmával egyszer-mindenkorra 2 ft. 10 kr. fölvéti pénzt fizetnek.

Kelt Máramaros-Szigeten, júliushó 31. 1870.

**Könnye Alajos,**  
igazgató-tanár.